CONCLVSIONES THEOLOGICÆ

IN AVLA

COLLEGII CLEMENTINI

PP. CONGREGATIONIS SOMASCHÆ

Publicè ſuſtinendæ

A D. HIERONYMO RAVASCHERIO FLISCO

EX COMITIBVS LAVANIÆ PATRITIO HISP.

Eiuſdem Collegij Conuictore.

R O M Æ.

Ex Typographiâ Ioannis Iacobi Komarek Boëmi apud Angelum Cuſtodem. M.DC.LXXXVIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

FLAMMA CVSTOS ORATIO DE S. SPIRITVS ADVENTV

HABITA

IN SACELLO PONTIFICVM VATICANO

IPSO DIE PENTECOSTES

AD SS. D. N.

INNOCENTIVM X.

PONT. OPT. MAX.

AB OCTAVIO DE MARI GENVENSI

Seminarij Romani Conuictore.

Collocauit ante Paradiſum Voluptatis Cherubim, & flammeum gladium atque verſatilem ad cuſtodiendam viam ligni vitæ.
Gen. cap. 3.

SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO INNOCENTIO DECIMO PONT. OPT. MAX.

OCTAVIVS DE MARI. FEL.

TVæ patrocinium grande Maieſtatis mea hæc deprecatur oratio Beatiſſime Pater. Cupit enim illa cuſtodiri à Te, cuius in ſinum illapſam eſſe de Coelo ſpiritus diuiniſſimi CVSTODEM FLAMMAM nouit ad Cuſtodiam generis humani: Quam igitur inter amantiſſimè fulminantis Coeli ignes, vt audires, capaces iſtas Coeleſtium oraculorum aures humaniter inclinaſti, an non hic terrarum quoque Dominum ſupercilium pones, vt illam pari oculorum facilitate percurras? quid porrò? Auditore te prodijt,

 quo-

quæ in Tuo nata, de Tuo etiam adoleuit. Num enim in Tuo nata non eſt, quæ Autorem habet Seminarij Romani Conuictorem, eius videlicet Alumnum domus, quam Tu Pontificia charitate complexus foues? Adoleuit etiam illa de Tuo, nam ſentit adhuc tutelæ ſemina Pamphilianæ Seminarium Romanum, cui beneuolentiſſimo quondam patrocinio præfuit Hieronymus Cardinalis Pamphilius Patruus Tuus, qui præeuntium ſuffragio meritorum potuiſſet INNOCENTIVM *præcedere in Vaticanum, niſi certa ſpes affulſiſſet,* INNOCENTIVM *vnum duobus Pamphilijs Pontificibus parem fore. Accedit, quod Parentem meum ſingulari iampridem benignitate dignatus, iſta nunc humanitatis ne, an diuinitatis pleniſſima Maieſtate filium inuitare videbaris, vt illos prouolueretur ad pedes, quorum quicumque libauerunt oſcula, verè os ſuum in Coelum poſuere mortales? Tot ergo debitam Tibi nominibus orationem excipe B. P. illique facilem adhibe Patronum Te, qui tutelare veluti numen præes Orbi terrarum.*

ORATIO.

DIVINORVM inquilina pectorum Co-
lumba, cuius anima ignea eſt, quia to-
ta ex Amore eſt B. P. ſi flammas ab
æternitate conceptas primitiuo re-
centis aquæ frigore temperauit, ad *Gen.1.2.*
ſpiritum hodie vehementem æſtus ex-
citat ardentiores, flammasque pro *Act.2.2.*
pennis flagrantiſſimas explicat ad
fortunata mox terrarum incendia volaturas. Auem ne
propterea dixerimus incendiariam, vtpotè quæ ſi cœlo to-
to iam pridem incendia miſcuit, ad noua nunc vniuerſitatis
incendia deportatur? Sanè Auem illam hoc nomine vete-
res appellauere, quæ deſumptum ex aris, vel altaribus car-
bonem ferens apparuiſſet. Num verò ex ara ipſa Diuini- *Plin.l.10 c.13.*
tatis carbones Auis hæc verè candentes non tulit eorum
ſupra capita congerendos, quorum ſupra ſingulos paulò an- *Rom.12. 20.*
te ſediſſe perhibetur? Nimirum quæ Dei cor, Sanctum nem- *Act 2.*
pè Spiritum ad mortalium ſanitatem, ac vitam in pennis *Malach.*
vehit, carbunculum illa veriſſimum defert charitatis igne *4.*
iuxta candidum, ac ardoris raritate pretioſum. At inau-
ſpicatam vſque adeò fuiſſe Auem incendiariam ferunt, vt
opus proinde fuerit vrbem luſtrare, quoties in conſpectum
dediſſet illa ſeſe. Hac autem, quæ diuinarum in luce flam- *Pl.l.10.*
marum ſanè ſpectabilis apparet, quis aliquando vidit auſpi- *c.13.*

catio-

catiorem ? nam ſi optimum facere auſpicium fulmina dicebantur, quantùm habent fulminis illæ flammæ, quas acuminatas illa vibrat in linguas ? non igitur luſtranda erit hic Vrbs, vbi terrarum Orbis vniuerſus fulminibus optatiſſimis illuſtratur. Quamobrem illud hoc loco libet interpretari, auſpicatiſsimam Auem hanc ab Oriente Diuinitatis euocatam,
Iſa. 46. tam, idcircò alis ad nos flagrantibus aduolaſſe, vt earum ambitu capaciſsimo comprehenſam Eccleſiam inacceſſo ſuarum flammarum veluti munimento cuſtodiat. Quo fiet, vt omni iure meritoque CVSTODES FLAMMAS liceat appellare.

Stellas, mundi ſuperioris ignes immortales, oculoſque vigilantiſsimos ad cuſtodiam regionum noſtrarum à cœlo condito fuiſſe deſtinatas dubitare quis poſsit? Nocturnis enim obrutam tenebris, altoque ſepultam ſomno mortalitatem, ſi non oculata flammarum illarum vigilantia cuſtodiret, quis eandem tot inter inſidiarum diſcrimina conſeruaret? Vidit hominum cuſtos æternus Deus, inferiorem hanc vniuerſitatem rerum ſeruatore Solis oculo deſtitutam, ingruentibus ita tenebris opacandam, vt graſſantium pateret nece ie eſſet incurſibus belluarum: eaque propter victores illos nocturnium oculos voluit adhibere cuſtodes. Ad communem ergo tutelam tanquam ex arce muniriſſima vigilant æterni illi, nullaque tot ſæculorum ætatibus indiligentia damnati mortalium excubitores ignes, adeoque non tam ad cœleſtium ornamenta globorum lucent, quam ad vigilias excubant miſeræ mortalitatis. Quod quidem Hiſtorici non ignobilis interpretatione ſatis ſuperque videri firmatum poteſt, qui focum ideò à Romanorum Principe religioſiſ-
Luc. Fl. lib. 1. *c.* 2. ſimo Numa colendum Veſtæ Virginibus datum fuiſſe pronunciat, vt ad ſimilitudinem cœleſtium ſyderum cuſtos Imperij flamma vigilaret. At vnde tam ſolers vigilandi, excubandique traxit ingenium ignea, verèque prætoriana ſtellarum

larum cohors? An non ab opifice Spiritus Domini manu, quam ſuperorum orbium nouimus ornatricem? Spiritus quippe Domini, qui totus ignis eſt, ornauit cælos: niſi potius vt lumen darent in cuſtodijs ſuis, ipſas in Cœli campo ſtellas ordinauit. Quare veneror hìc ego reliquias illas nobiles,tuarumque argumenta pulcherrima flammarum Spiritus diuiniſsime. Ignes inquam illos hìc perſanctè veneror, quos ideo tu terrarum ad excubias ab initio deſtinaſti, vt eius rudimenta flammæ prælucerent, quæ tuo debebat ex inſtinctu ad ſeruandam Eccleſiam ſplendida quondam cuſtodia vigilare. Atque hæc illa flamma eſt, quam in Apoſtolos illapſam hodie veneramur è Cœlo. Cur enim ſummis illa capitibus inſedit? certè vt elatiori de loco vigilarum munere defungatur, & ſi quæ timeri poſsint à coniuratis hoſtibus pericula procul auertat. Virgam,an ſceptrum? oculo ſuperimpoſito vigilantique inſignitam oſtendit olim in cœlo Deus, ſeque ſuper verbo ſuo vt illud faceret vigilaturum inuiolabili veritatis æternæ ſacramento confirmauit. Non enim oculos ille Dominatores, ſceptroque digniſsimos aperit, vt ſomno patiatur occludi, qui totus oculus ideò eſt vt vigilet ſemper dormiturus nunquam. Somni neſcius oculus eſt qui de ſceptro vigilat ad cuſtodiam populorum. An autem oculus Dei non eſt ignis iſte ſanctiſsimus, qui regalia illa Chriſtianæ Reipublicæ capita ſic illuſtrat, vt ex ijs verè vigilaturum ſeſe ſuper verbo ſuo profiteri videatur? Licebit igitur in poſterum Cœlo vigiles obuelare, ſi non oculatas extinguere flammas ſuas,quãdo viciniorībus hic res excubijs agitur ipſaq. ſtellarũ luce ſereniorem licet habere Cvstodem Flammam. Dormire iam licebit Eccleſiæ, vbi Spiritus qui tanquam ſponſus è thalamo Diuinitatis ſuæ in hac flammarum luce proceſsit, ad illius tutelam cordata planè cuſtodia vigilabit.quam enim illa ſecurè dormiet,cui Cvstos amabilis præſto erit Flamma de corde ſucceenſa vigilantiſſimæ Diuinitatis? Hoc illud erat,quo ſemel glotiabatur in epithalamio ſuo ſponſa caſtiſsima: ego dormio, quando ſponſus, qui

Iob 26.
Baruch. 3
Act. 2.
Hier. 1
Pſal. 18.
Cant. 5.

qui cor meum eſt, meam vigilat ad tutelam. Et verò quam
opportunè cor ſuum illa Spiritum diuiniſsimum appellauit?
Quid enim procedat è pectore niſi cor? ex amantium pe-
ctoribus æternorum euaſit ad nos ignis iſte ſanctiſſimus,
adeoque tot ſe velut in corda diuiſit, quot ſe diſpertiuit in
Act. 2. flammas. Et quantum (Deus) cordis inſtar habent flam-
mæ? Quæ non ſecus, ac ſi de corde ſimilitudinem trahant
latiore tanquam è baſi clementer aſſurgentes turbinata ſen-
ſim gracilitate faſtigiantur in mucrones. Quamquam eo
videtur à corde ſeparari flamma, quod hæc recta fertur in
Cœlum, in terram illud ponderoſius inclinatur. At inclinati
ſaoè par illud eſt, cui ſoli pondus addit Amor. Sed non ce-
leres modo quaquaverſus rotantium ſeſe ſtellarum manipu-
los, ſuas velut in centurias ad mortalium cuſtodiam ordina-
nauit magnus exercituum Deus (cuius agmina decebat om-
nino luminoſa eſſe, quandò Pater ipſe luminum eſt) verũ
etiam non exuperabili flammarum circumeuntium vallo ſic
eam, qua concludimur, muniuit, ac ſepſit vniuerſitatem, vt
nec ab excogitatis alibi mundorũ interuallis poſsint vlla re-
rum diſcrimina formidari. elementorum illæ ſuperiorum
regionem, nedum terrarum orbem infimum ambitione fla-
grantiſsima obeunt dominatrices flammæ, ſeſeque rotatu
ſic æterno circumagunt, vt neſcias, coronarium nè flam-
marum vallum dicas, an coronam debeas appellare valla-
rem? Sic vt mundum valido murorum ambientium ſepi-
mento muniret, igneis circum mœnibus obuallauit qui fa-
Aſtr. l. 1. bricam ſapienter archirectatus eſt Deus, flammarumque val-
Senec. 2. nat. q. 13. lo naturæ mœnia fecit. Hinc rerum habitus hic ordo fuit
ex oraculo ſapientum, & expurgatus ignis in cuſtodia mũdi
ſummas ſortitus oras, operas pulcherrimè circuit. Hæc au-
tem ignea mœnia naturæ eo rerum opifex conſilio molieba-
Zach. 2. 5. tur, vt eius eſſent aliquando lineamenta muri, quo Eccle-
ſiam ſuam in circuitu vallare decreuerat. fore ſe videlicet

Eccle-

Eccleſię murum ignis in circuitu promiſerat,qui in ignem ſe
ſe pluuium hodie demiſit Deus. Ergo ſi quæ alia ſunt ad tu-
relam noſtram hucuſque poſita munimenta, ſubruantur.
Poterit adhuc Hieruſalem huius ignis obuallata muro procul
ab hoſtium incurſionibus habitari.Quid enim contra moliri
poſſint omnium Architecti criminum, vbi nos ex aduerſo
propugnaturus aderit in igne Dominus?Sagittas de ſe faciet *Reg. 3. 19.*
ignis ille conſumens,qui gigantes Tartari contumaciſſimos *Deut. 4.*
fulminaturus ſagittas ſuas ardentibus efficere cõſueuit.Verũ *Pſal. 7*
huiuſce flammæ imitamentũ longè nobiliſſimũ eluxit flã-
ma illa,qua cuſtoditum ab Angelo nouimus Hortum volu-
ptatis. Poſuit enim Deus ante Paradisũ Cherubim,& flam- *Gen. 3.*
meũ gladium,atque verſatilem ad cuſtodiendam viam. Atq.
vtinam eò ſe nunquam penetraſſet anguis multò funeſtiſſi-
mus, qui virulentam vix illuc animam inhalauit, cum exa-
nimauit regionis illius feliciſsimæ incolam vitam. Et Hor-
tum igitur Eccleſiæ verè concluſum, vbi delicias voluit ſuas
Deus, cuius nempè deliciæ ſunt eſſe cum filiis hominum, *Prou. 8.*
flammeo voluit gladio cuſtodiri. Damiano ſiquidem in- *Petr. Dã.*
terpretante, qui gladius ex vtraque parte acutus apud Ioan-
nem exibat ex ore Verbi Spiritus Sanctus eſt; Et eius huc *Apoc. 1.*
Draconis iniurias timeamus, qui poſt adhibitam flammæ
cuſtodiam à Paradiſo prohibitus abfuit ſemper? Aſſue-
uit ille quidem incendijs in ſua illa regione flammarum;
at amoris pati flammas nequit, vtporè qui gliſcente ſuper-
biæ flamma deflagratus, Deoque, qui charitas eſt, factus
odioſus, ex amoris æterna patria deturbatus in Tartara
flammas ibidem patitur, fœcundiſſimas odiorum, ob-
ſtinato contumaciæ ſuæ rigore concretus antiquus il-
le ſerpens gelidam in ſalamandrã immigrauit, & quamuis
cum igne deuorante habitet in ardoribus ſempiternis, ignes *Iſai. 33.*
tamen iſtos auerſatur, quos reparandis in omnem ſæculo-
rum ætatẽ Phœnicibus admouit è Cœlo Deus immortalis.

Exe-

Exeret è caueis ſuis immortalem ſuccreſcentium ſubinde capitum centuriam Hydra centiceps hæreticæ prauitatis, ſed ab hac tandem flamma cædem ſentiet extremam, fœcundamq. monſtrorum ſyluam vnus hic ignis incendet ne? an extinguet? Euomet ab inexhauſta veneni ſcaturigine viſcerum ſuorum aquam planè lutulentam Draco nequiſſimus,
Gen. 3. vt gratiarum fontem, qui liquidus è medio Paradiſi dimanat, & puras ad irrigandam terræ ſuperficiem vndas trahit, ſuperinducto prauarum opinionum luto contaminet, ſed in aggerem eductus ignis iſte puriſsimus violenti fluminis impetum facilè retardabit, ac ſiſtet, adeoque cogetur aquam il-
Iob. 15. le ſuam reſorbere, qui ſicut aquam bibere ſolitus iniquitatem, ne primoribus quidem labris quidquam de fonte gratiæ delibauit, nunquam futurus immortali rerum Principi gratioſus. Afflabit ab Aquilone ſuo hyemem ſanè penetrabilem dogmatum iniquorum, vt adoleſcentes fidei plantas aduraт, ac perdat; ſed omnem hic ignis in circuitu glaciem frigoris amolietur, facietque flammas ſuas ventum roris
Dan. 3. flantem meliora vernantis Paradiſi germina recreaturus.
Luc. 10. Aderit ad portas iratus hoſtis Sanctorum armatus ille fortis, & malignus, turmaſque ſuas contra nos educet vni-
Pſal. 121 uerſas, ſed atrium ſuum, in quo ſtant pedes noſtri, melius hæc Flamma cuſtodiet, vt omnem procul auertat ab
Mar. 14 Eccleſia vaſtitatem. O nos igitur ab omni parte
Pſal. 120 Beatos quando dormire iam & requieſcere poterimus vniuerſi, quorum ad excubias continentes nunquam dormitabit, neque dormiet quæ cuſtodit Eccleſiam Flamma Cvstos.

LAVS DEO.

CONCLVSIONES THEOLOGICÆ.

DE ENTE SVPERNATVRALI

I.

ENS ſupernaturale generalitèr, & latè ſumptum eſt id; ad quod aliqua natura non habet neque virtutem, neque exigentiam. Diuidi poſſet trifariàm; ſcilicet in ens extrà naturam, ens ſuprà naturam, & ens contrà naturam. Supernaturalitas entis fundamentalitèr loquendo aliquandò prouenit ab extrinſeco, & aliquandò ab intrinſeco.

DE ENTE EXTRA' NATVRAM

I I.

ENS extrà naturam, ſeù repugnans alicui naturæ eſt id, quod neque per ſpecialem Dei voluntatem fieri, vel haberi poteſt ab aliquâ naturâ. Impoſſibilitas formaliter loquendo nihil aliud importat niſi negationem virtutis chymericæ in cauſâ: Fundamentalitèr autem loquendo prouenit ab intrinſecâ, & immediatâ repugnantiâ eiuſdem impoſſibilis; Excepto tamen illo impoſſibili, quod repugnat tantùm fieri à creaturâ, cuius impoſſibilitas dici poteſt oriri ab extrinſeco. Ens repugnans aliud eſt repugnans ex aliquâ ſuppoſitione vel antecedenti, vel conſequenti, vel concomitanti: Aliud verò eſt repugnans abſolutè. Aliquod ens eſt repugnans abſolutè fieri, quod ſcilicèt fundatur in defectu virtutis, vel conditionis indiſpenſabilis: Aliud verò eſt, quod repugnat recipi, quod ſcilicèt fundatur in defectu capacitatis, vel terminabilitatis.

I I I.

ENs, quod repugnat fieri aliud repugnat etiam ipſi Deo, aliud tantùm creaturæ. Ens repugnans fieri à Deo aliud eſt quoad modum, aliud quoad ſubſtantiam: quoad modum, vt amare ſinè cognitione, agere ſinè præſentiâ; cum hoc tamen diſcrimine, quòd Deus non poteſt amare ſinè cognitione eò quia non poteſt non cognoſcere, & quia non poteſt non cognoſcendo amare: At verò Deus non poteſt agere ſinè præſentiâ tantummodò quia non poteſt non eſſe præſens; Quocircà ſi poſſet Deus non eſſe præſens poſſet quoque agere in diſtans,

Digitized by Google

ad differentiam creaturæ, quæ non poteſt agere ſinè ſui præſentiâ tanquam ſinè aliquâ conditione indiſpenſabilitèr ad agendum requiſitâ. Ens verò repugnans fieri à Deo quoad ſubſtantiam aliud eſt abſolutum, aliud modale. Abſolutum fundatur in oppoſitione metaphyſicâ prædicatorum, quæ oppoſitio metaphyſica, ſi non ſit oppoſitio incapacitatis, vel affixionis, ſed ſit oppoſitio virtutis, vel exigentiæ, fundatur tandem in oppoſitione phyſicâ formarum vel mediatâ, vt formarum ſubſtantialium, vel immediatâ, vt formarum, vel figurarum accidentalium; Falſum enim putamus omne prædicatum negatiuum alicuius eſſentiæ promanare ab alio prædicato poſitiuo eiuſdem eſſentiæ, ſeù omnem differentiam vnius eſſentiæ ab aliâ conſiſtere in aliquo prædicato poſitiuo, quaſi non poſſint omnia prædicata ſpecifica poſitiua vnius eſſentiæ identificari cum omnibus alijs poſitiuis alterius eſſentiæ in aliquâ tertiâ eſſentiâ. Ens denique repugnans Deo modale fundatur in eſſentiali affixione talis rei cum tali causâ, cuiuſmodi ſunt actus vitales, & omnes actiones cauſarum.

I V.

Ens verò repugnans fieri à creaturâ aliud ſimilitèr eſt quoad modum, quod fundatur in defectu dominij phyſici, & repugnat omni creaturæ: Aliud eſt quoad ſubſtantiam, quod fundatur in defectu virtutis phyſicæ, & aliquandò repugnat omni creaturæ, aliquandò tantùm alicui: Effectus, qui repugnat omni creaturæ ex defectu dominij phyſici eſt ille, qui ſequitur contrà exigentiam creaturæ, & duplex eſt: Alius, qui producitur, vel conſeruatur cum aliquâ conditione, cum qua talis effectus ſtare naturalitèr non poteſt, cuiuſmodi eſt penetratio, & replicatio corporis: Alius verò qui producitur, vel conſeruatur ſinè aliquâ conditione, ſinè qua talis effectus ſtare naturaliter non poteſt, vt conſeruatio formæ materialis, vel accidentalis ſinè ſubiecto, vel ſinè ſuis diſpoſitionibus principalibus. Item alius eſt poſitiuus, vt enumerati effectus: Alius eſt negatiuus, vt impeditio ignis ne vrat, deſtructio Angeli, deſtructio formæ materialis quandò habet omnes diſpoſitiones &c. Ad huiuſmodi effectus non datur propriè eleuatio; licèt enim ad illos non requiratur maior virtus, requiritur tamen virtus diuina quâ diuina eſt.

V.

Effectus autem repugnans creaturæ, qui fundatur in defectu virtutis, ſeù in improportione actiuâ eſt quandò creatura nec habet à ſe ipsâ, nec recipere poteſt à Deo virtutem prò tali effectu ſufficientem; vndè neq; in genere cauſæ principalis, neq; in genere cauſæ inſtrumentalis eleuari poteſt à Deo ad talem effectum; Et hìc paritèr duplex eſt: Alius, qui repugnat omni creaturæ, cuiuſmodi eſt vnio hypoſtatica, Vnio Euchariſtica, Species impreſſa Dei, & omnes habitus infuſi ſupernaturales quoad ſubſtantiam: Alius verò eſt, qui repugnat alicui tantùm creaturæ: Sic nulla potentia vitalis poteſt elicere actum alterius potentiæ diuerſæ, exempli gratiâ oculus audire ſonum. Sic nulla potentia vitalis poteſt attingere

Digitized by Google

gere obiectum alterius potentiæ diuerſæ, exempli gratiâ oculus videre ſonum. Sic nulla potentia vitalis materialis poteſt attingere obiectum ſpirituale, exempli gratiâ oculus videre Angelum. Sic eadem de cauſâ nulla cauſa materialis poteſt attingere effectum ſpiritualem, exempli gratiâ Sacramenta cauſare phyſicè gratiam, ignis torquere phyſicè Dæmonem. Sic denique nulla cauſa poteſt eleuari à Deo ad producendam aliquam ſubſtantiam, exempligratiâ, ignis ad producendam aquam &c.

V I.

ENs, quod repugnat recipi, quodque fundatur in improportione paſſiuâ aliud eſt abſolutum, aliud modale. Abſolutum fundatur in incapacitate, quam habent duę res terminandi vnionem inter ſe. Sic nulla materia poteſt recipere aliam materiam: Nulla forma poteſt recipere aliam formam ſubſtantialem: Nullum ſubiectum materiale poteſt recipere accidens ſpirituale: Nullum ſubiectum omninò ſpirituale poteſt recipere accidens materiale. In ordine ad actum vitalem vbi datur improportio actiua datur etiam paſſiua, & vice versâ; Vndè implicat potentiam vitalem eleuari in genere cauſæ inſtrumentalis. Ens verò, quod repugnat recipi modale fundatur in incapacitate, quam habent duæ res terminandi talem numero modum, ſeù in incapacitate, quam habet talis numero modus nè terminetur *niſi inter talia* numero extrema. Sic vna materia non poteſt terminare vnionem, quam terminat alia materia, vnum corpus vbicationem alterius corporis &c. Negatâ causâ materiali extrinſecâ, ſemotâ materiæ in formam, negari etiam debet potentia obedientialis paſſiua, ſeù quælibet eleuatio in genere cauſæ paſſiuæ; Admiſsâ verò causâ materiali extrinſecâ, admitti etiam debet quælibet eleuatio in genere cauſæ paſſiuæ.

V I I.

IN genere cauſæ principalis actiuæ duplicitèr eleuari poteſt aliqua creatura ad aliquem effectum. Primò per auxilium Dei ſiuè intrinſecum, ſiuè extrinſecum homogeneum, quod veluti augeat ſiuè formalitèr, ſiuè virtualitèr virtutem naturalem ipſius cauſæ, quæ eleuatur; & hoc modo non datur potentia obedientialis niſi ad illos effectus, qui non differunt ab effectibus naturalibus eiuſdem cauſæ, quæ eleuatur, niſi ſecundùm magìs, & minùs. Secundò poteſt eleuari aliqua cauſa per poſitionem indebitam alterius concauſę diuerſæ, ſiuè per auxilium etherogeneam, vt quando eleuatur intellectus creatus ad Viſionem Beatificam; Et hoc modo vel illa concauſa, quæ ſupernaturalitèr à Deo ponitur, eſt per ſe ſupernaturalis, ità vt nunquam alicui creaturæ poſſit eſſe naturalitèr debita, vel ſupernaturalis tantùm per accidens, ità vt aliquando poſſit eſſe alicui creaturæ naturalitèr debita. Si primum, effectus ille ſupernaturalis eſt ſupernaturalis quoad ſubſtantiam, & differt eſſentialitèr ab omnibus actibus naturalibus eiuſdem cauſæ, quæ eleuatur, vt exempli gratiâ Viſio Beatifica: Si ſecundũ, effectus ille ſupernaturalis

ralis eſt ſupernaturalis tantùm quoad modum; & differt ſolùm per accidens ab effectibus naturalibus eiuſdem cauſæ, quæ eleuatur, vt exempli gratiâ viſio ocularis habita per ſpeciem impreſſam obiecti abſentis, vel per concurſum Dei ſpecialem talis ſpeciei vices gerentem. Hinc nulla cauſa eleuari poteſt in genere cauſæ principalis ad aliquem effectum, quæ non habeat aliquam virtutem propriam, ac naturalem, quæ vocatur virtus inchoata, in ordine ad talem effectum. Ad hoc autem vt aliqua cauſa habeat hanc virtutem inchoatam non ſufficit quòd talis cauſa conueniat cum tali effectu in aliquo, vel in pluribus prædicatis; vndè non quodlibet poteſt eleuari ad quodlibet.

V I I I.

LOquendo de poſſibili magis repugnat aliquam creaturam creare Angelum ſupernaturalitèr, quàm repugnet creare illum naturalitèr. Imò difficile admodùm eſt aſſignare aliquam rationem, quæ conuincat virtutem creandi repugnare creaturæ quà creatura eſt, ità vt dari non poſſit aliqua creatura ità perfecta, quæ ſinè vlla Dei eleuatione creare poſſit. Poſito tamen quòd poſſet aliqua creatura creare Angelum, corpus ſimplex, formam ſpiritualem, & materiam primam; nulla tamen creatura poſſet vnquam creare, ſeù producere extrà ſubiectum formam materialem, vel formam accidentalem.

DE ENTE SVPERNATVRALI QVOAD MODVM

I X.

ENs ſupernaturale quoad modum eſt illud, quod in aliquâ circumſtantiâ excedit virtutem, & exigentiam naturæ creatæ. Supernaturalitas quoad modum fundamentalitèr loquendo prouenit à limitatione modò poſitiuâ, modò negatiuâ cauſæ, vel ſubiecti; Excepto tamen illo effectu ſupernaturali, qui producitur, vel conſeruatur à Deo contrà exigentiam particularem ipſius. Ens ſupernaturale quoad modum aliud eſt effectus, qui excedit virtutem, vel conditionem alicuius cauſæ: Aliud eſt forma, quæ excedit exigentiam, vel conditionem alicuius ſubiecti.

X.

FOrma ſupernaturalis quoad modum eſt illa, quæ à ſolo Deo produci poteſt, & ad exigentiam alicuius ſubiecti produci ſolet, ſed hìc, & nunc non producitur ad exigentiam alicuius ſubiecti. Huiuſmodi eſt reunio animæ rationalis cum ſuo, vel alieno corpore, infuſio alterius animæ in homine viuente, collatio ſpecierum obiecti ſpiritualis animæ noſtræ adhùc ſenſibus alligatæ &c. Porrò huiuſmodi forma ſupernaturalis duplex eſt: Alia excedit exigentiam ſubiecti prò ſemper, cuius ſupernaturalitas fundatur in circunſtantiâ præteritâ, vt reſtitutio vitæ: Alia verò excedit exigentiam ſubiecti tantùm prò aliquando, vt viſio obiecti ſpiritualis in animâ noſtrâ.

Effe-

Digitized by Google

X I.

EFfectus ſupernaturalis quoad modum alius eſt effectus Dei ſupernaturalitèr agentis, & alius eſt effectus creaturæ ſupernaturalitèr eleuatæ. Effectus Dei ſupernaturalis quoad modum duplex eſt: Alius, qui ſuperat conditionem cauſæ ſecundæ prò ſemper, quandò ſcilicèt conditio, quæ deficit cauſæ ſecundæ non poteſt ampliùs naturalitèr poni, vt eſt exempli gratiâ reſtitutio viſus amiſſi, vel reſtitutio pueritiæ tranſactæ; Nam illæ conditiones corporis, quæ requiruntur ad hoc, vt ſemen producat, vel reſtauret organizzationem, vel calidum, & humidum radicale, ſemel deperditæ non poſſunt ampliùs naturalitèr recuperari: Alius verò eſt, qui ſuperat conditionem cauſæ ſecundæ tantummodò in aliquâ circumſtantiâ, quando ſcilicèt conditio, quæ deficit cauſæ ſecundæ poteſt iterùm naturaliter poni, vt eſt exempli gratiâ reſtitutio miraculoſa ſanitatis; Nam illæ conditiones, quæ requiruntur in corpore ægri ad hoc vt producatur, vel reſtituatur ſanitas, licèt non poſſint naturalitèr hìc, & nunc haberi; Abſolutè tamen loquendo poſſunt ſemel deperditæ iterùm naturaliter recuperari.

X I I.

EFfectus creaturæ ſupernaturalis quoad modum & ipſe duplex eſt: Alius eſt, qui ſuperat propriè virtutem cauſæ ſecundæ vel totalitèr, vel partialitèr; Vnde poteſt cauſa ſecunda per virtutem à Deo receptam eleuari propriè ad illum vel in genere cauſæ principalis, vel in genere cauſæ inſtrumentalis: Alius eſt, qui ſuperat tantùm conditionem cauſæ ſecundæ: Vndè poteſt cauſa ſecunda recipiendo à Deo illam conditionem requiſitam, qua caret, eleuari quodammodò impropriè ad illum. Loquendo de effectibus creaturæ ſupernaturalibus quoad modum, qui propriè excedunt virtutem naturalem ipſius creaturæ dicimus omnem effectum, ad quem eleuatur creatura primo modo ſuprà explicato, videlicèt per auxilium homogeneum, quatenùs procedit à creaturâ talitèr eleuatâ non eſſe ſupernaturalem niſi quoad modum, quamuis per accidens poſſit etiam eſſe ſupernaturalis quoad ſubſtantiam, quatenùs procedere poteſt à potentiâ etiam ſecundo modo ſuprà explicato eleuatâ, videlicèt eleuatâ per aliud auxilium etherogeneum nulli creaturæ vllo modo debitum. Item omnis effectus ſupernaturalis quoad modum productus à creaturâ primo modo eleuatâ, quatenùs à tali potentiâ talitèr eleuatâ procedit eſt perfectior effectu naturali eiuſdem creaturæ, quæ eleuatur; non eſt tamen perfectior niſi ſecundùm magìs, & minùs. Quamuis enim virtus ſupernaturalis virtualiter tantùm homogenea ſit diuerſa in ratione entis à virtute naturali eiuſdem creaturæ quæ eleuatur; in ratione tamen agentis eſt eiuſdem omninò rationis cum illâ; Quamobrem ſicuti ſupplet defectum illius, ità etiam ſuppleri poteſt ab illius exceſſu.

XIII.

Loquendo autem de effectibus creaturæ ſupernaturalibus quoad modum, qui propriè non excedunt virtutem, ſed ſolùm excedunt aliquam conditionem requiſitam à causâ ſecundâ ad agendum dicimus hos effectus eſſe plures, & diuerſos pro pluralitate, & diuerſitate conditionum, quas Deus ſupernaturalitèr ponere, vel diſpenſare poteſt; Sunt enim aliquæ conditiones, quæ ſe tenent omninò ex parte agentis, quæque non ſunt plures, quàm duæ, & ſunt etiam per Dei potentiam indiſpenſabiles. Prima conditio vniuerſalis ab omni agente creato indiſpenſabiliter requiſita eſt ſimultas, vel contiguitas immediata agentis cum ſuo effectu, quæ conditio requiritur ab agente ratione actionis, quæ tàm agenti, quàm effectui eſt eſſentialitèr affixa. Ratione huius conditionis pro illis effectibus, qui dependent à ſubiecto requiritur ſimultas, vel contiguitas immediata agentis cum ſubiecto; Vndè non poteſt mouens neque mouere aliud ſubiectum diſtans, neque mouere ſe ipſum in locum diſtantem. Loco contiguitatis addit aliqua opinio approximationem, exempli gratiâ calefacientis, & calefacti, quam nos in philoſophiâ noſtrâ non approbamus. Altera conditio particularis ſolùm ab agentibus indifferentibus requiſita eſt determinatio intrinſeca, exempli gratiâ qualitas centrica, quæ determinat grauitatem lapidis de ſe ad plures partes indifferentem. Addit aliqua opinio determinationem extrinſecam, vt eſt exempli gratiâ diſſimilitudo ſubiecti ad hoc vt agens agat in illud, quam ſimiliter nos à philoſophiâ noſtrâ reiecimus. Has duas conditiones ex parte agentis requiſitas poteſt quidem Deus illas dare ſupernaturaliter cauſis ſecundis, ſed non poteſt Deus ab illis diſpenſare ſimplicitèr cauſas ſecundas.

XIV.

Aliæ verò ſunt conditiones, quæ ſe tenent ex parte ſubiecti, ſuntque negatiuæ, ſcilicèt ablatio impedimentorum, à quibus vult aliqua opinio impediri ſimpliciter actionem agentis, nos autem volumus impediri tantùm ſecundum quid, quìn ſcilicet agat quantum poteſt. Item has conditiones negatiuas vult aliqua opinio requiri per ſe ab agente, nos autem volumus requiri ab illo tantùm per accidens, quatenùs Deus ſtante maiori oppoſitione, ſeù maiori reſiſtentiâ contrarij denegat agenti ſuum concurſum generalem ad totum illum effectum, quem ſinè tantâ reſiſtentiâ contrarij poſſet agens producere. Huiuſmodi autem impedimenta in noſtrâ ſententiâ dantur ſolùm in ordine ad illos effectus, qui ſuſcipiunt magis, & minùs, vt ſunt exempli gratiâ nimia grauitas lapidis, quæ reſiſtit ne moueatur magis à paruo impulſu, vel nimia durities pariter lapidis, quæ reſiſtit ne magis ſcindantur, & amoueantur partes à paruo ſimiliter impulſu. Porrò has conditiones negatiuas non ſolùm poteſt Deus illas dare ſupernaturalitèr cauſis ſecundis, ſed etiam poteſt Deus diſpenſare ab illis ſimplicitèr

cauſas ſecundas. Licèt enim non poſſit Deus facere quòd aliquod agens magis agat quando agit ſinè vllâ reſiſtentia contrarij; quia omne agens creatum cum habeat limitatam virtutem habet etiam limitatum eſſectum, cumque habeat producere effectum ſemper ſe ipſo imperfectiorem, loquendo de effectibus diuiſibilibus, habet quoque limitatam ſphęram; Poteſt tamen Deus facere quòd agens magis agat quando agit cum aliquâ reſiſtentiâ contrarij, ſcilicèt non annuendo exigentiæ contrarij, & præbendo totum ſuum concurſum generalem agenti.

X V.

HInc patet in ordine ad effectus ſucceſſiuos quomodò eleuari poſſit creatura ad citiùs, & ad inſtantaneè. Ad citiùs, quando tarditas prouenit à reſiſtentiâ contrarij tunc poteſt agens eleuari ad citiùs tùm intrinſecè recipiendo maiorem virtutem, tùm extrinſecè ſi Deus tollat contrarium, vel non annuat exigentiæ contrarij. Quandò verò tarditas non prouenit à reſiſtentiâ contrarij, ſed ſolùm prouenit à limitatione virtutis agentis tunc non poteſt agens eleuari ad citiùs, niſi intrinſecè recipiendo maiorem virtutem. Similitèr ad inſtantaneè, ſi ſucceſſio prouenit à reſiſtentiâ contrarij, vt in calefactione ſubiecti frigidi, poteſt agens eleuari ad inſtantaneè tùm intrinſecè, tùm extrinſecè eo modo, quo ad citiùs. Si autem ſucceſſio prouenit à conditione virtutis agentis, vt in motu locali, nullo modo poteſt agens eleuari ad inſtantaneè.

X V I.

ALiæ denique ſunt conditiones, quæ ſe tenent ex parte ipſius effectus, vt eſt exempli gratiâ ſubiectum ipſum cum talibus, vel talibus diſpoſitionibus tùm poſitiuis, tùm negatiuis. Has ſimilitèr conditiones ex parte effectus requiſitas poteſt Deus & ſupernaturaliter ponere, & ſupernaturaliter diſpenſare. Quandò autem Deus diſpenſat conditiones, quæ ſe tenent vel ex parte effectus, vel ex parte ſubiecti, tunc dici poteſt creatura eleuari impropriè ad tales effectus ſupernaturales, eleuari, inquam, per actum diuinæ voluntatis, quo Deus non obſtante exigentiâ rerum vult præbere ſuum concurſum generalem alioquìn indebitum.

X V I I.

EX dictis patet quadrupliciter eleuari poſſe aliquod agens creatum. Primò per auxilium formaliter, vel virtualiter homogeneum intrinſecum, vel extrinſecum, quod veluti augeat virtutem illius naturalem. Secundò per auxilium etherogeneum, quod tribuat effectui prædicata omninò diuerſa ab illis, quæ tribuit eidem effectui virtus naturalis eiuſdem potentiæ. Tertiò per poſitionem indebitam alicuius conditionis, quam requirit, & qua caret agens. Quartò denique per diſpenſationem indebitam alicuius conditionis requiſitæ ad agendum. Effectus ſupernaturalis creaturæ primo modo eleuatæ dici poteſt ſupernaturalis

quoad

Digitized by Google

quoad modum ex parte agentis, & eſt perfectior alio effectu ſimili naturali eiuſdem cauſæ ſecundùm magis, & minùs. Effectus ſupernaturalis creaturæ ſecundo modo eleuatæ poteſt eſſe ſupernaturalis vel quoad modum, vel quoad ſubſtantiam, vt explicauimus. Effectus ſupernaturalis creaturæ tertio modo eleuatæ diei poteſt ſupernaturalis quoad circumſtantiam, & nullo modo eſt perfectior eodem effectu naturalitèr producto. Effectus denique ſupernaturalis creaturæ quarto modo eleuatæ diei poteſt ſupernaturalis quoad modum ex parte effectus, & licèt non ſit perfectior ſe ipſo naturalitèr producto; ad hoc tamen vt tali modo produeatur requirit virtutem diuinam quà diuina eſt.

X V I I I.

HVc ſpectant effectus moralitèr impoſſibiles, de quibus nos ità philoſophamur. Impoſſibile morale non eoaleſcit ex pluribus difficultatibus, quarum quælibet ſeorſim ſumpta ſuperari poſſit, omnes autem collectiuè ſumptæ ſuperari non poſſint: ſed conſiſtit in quadam impotentiâ eodem ſemper modo ſe habendi in infinitis caſibus diuerſis.

X I X.

NVllam aliam agnoſcimus impoſſibilitatem moralem præter impoſſibilitatem vitandi plura peccata, vel faciendi plures actus bonos ſine ſpeciali gratiâ Dei, quam impoſſibilitatem moralem non alio modo tollit Deus, niſi dando ſemper auxilia efficacia. Illa enim impoſſibilitas, quæ reperitur in eo, quòd omnes homines exempli gratiâ hic, & nunc idem cogitent, vel idem velint, vel idem faciant non eſt impoſſibilitas moralis, ſed phiſica, quam tollere non poteſt niſi ille, qui ſicuti ſolus talem rerum ſeriem ordinauit, ità & ſolus illam variare poteſt. Item impoſſibilitas illa, quæ reperitur in eo, quòd aliquis, exempli gratiâ proiciat vnum talum luſorium milliès ſub eodem ſigno, vel quòd proiciat mille talos ſemel, & ſimùl ſub eodem ſigno, non eſt impoſſibilitas moralis, ſed phiſica, quæ prouenit vel ex defectu virtutis dirigendi debito modo talos, vel ex defectu virtutis ſiſtendi talos indebito modo directos.

DE ENTE SVPERNATVRALI QVOAD SVBSTANTIAM

X X.

ENs ſupernaturale quoad ſubſtantiam eſt illud, quod continet in ſe aliquod prædicatum eſſentiale, ratione cuius fieri non poteſt niſi à Deo ſpecialitèr, & non ex debito agente, vel non niſi cum auxilio Dei ſpiritualiter, & non ex debito concurrentis. Supernaturalitas entis quoad ſubſtantiam fundamentalitèr, & vltimatè loquendo prouenit ex quodam ſpeciali Dei dominio, quod habet Deus de ſe ipſo, & de ijs, quæ ſpectant immediatè ad ſe ipſum, exempli gratiâ dandi, vel manifeſtandi ſe ipſum creaturæ.

Ens

X X I.

ENs ſupernaturale quoad ſubſtantiam non ideò eſt tale, quia habeat in ſe ipſo tantam perfectionem phyſicam, vt ſemper excedat exceſſu perfectionis omnem virtutem omnis naturæ creatæ, & creabilis: Neque per hoc quòd ſit ſpecialis poſſeſſio Dei, vel ordinetur ad illam, vel conſequatur ad illam: Neque per hoc quòd ſit ſpecialis participatio naturę diuinæ, ſcilicèt diuinę intellectionis proùt eſt vltimum prædicatum naturæ diuinæ conſtitutuum: Neque per hoc quòd ſit ſpecialis participatio ſupernaturalitatis diuinæ, ſcilicèt diuinæ intellectionis, & diuinæ volitionis proùt ſunt prima entia ſupernaturalia: Sed ſolùm per hoc, quòd contineatur ſub ſpeciali Dei dominio, adeò vt hæc ſit vltima ratio cùr aliquod Ens ſit ſupernaturale quoad ſubſtantiam.

X X I I.

ENs ſupernaturele quoad ſubſtantiam diuiditur à nobis in quatuor gradus iuxtà maius vel minus Dominum Dei ſpeciale. In primo gradu ponitur vnio hypoſtatica: In ſecundo gradu ponitur viſio, & Amor Beati: In tertio ponuntur actus ſupernaturales Viatoris: In quarto deuiquè ponuntur habitus infuſi perſe ſupernaturales. Ordo rerum ſupernaturalium quoad ſubſtantiam non conſiſtit in connexione omninò phyſica, neque in connexione omninò morali, ſed conſiſtit in quadam aliâ connexione mediâ condignitatis, vel congruitatis.

X X I I I.

ENs ſupernaturale quoad ſubſtantiam non eſt cognoſcibile cognitione intuitiuà niſi ſupernaturalitèr: Cognitione autem abſtractiuà, vel diſcurſiuà eſt cognoſcibile naturalitèr non ſolum quoad poſſibilitatem, verùm etiam quoad exiſtentiam actualem.

DE ACTIBVS SVPERNATVRALIBVS QVOAD SVBSTANMTIAM

X X I V.

ACtus ſnpernaturalis quoàd ſubſtantiam quà talis non requirit potentiam primo modo eleuatam, ſcilicèt per auxilium formaliter, vel virtualiter homogeneum, ſed ſolùm requirit potentiam ſecundo modo eleuatam, ſcilicèt per auxilium Dei etherogeneum nulli creaturæ vllo modo debitum. Inter actus quoad ſubſtantiam ſupernaturales ponimus actus glorioſos Beati, ſcilicèt Intellectus Deum videntis, & voluntatis Deo viſo fruentis: Item ponimus actus viatoris operantis ex motiuo ſupernaturali, tam qui ſpectant ad Intellectum, quàm qui ſpectant ad voluntatem, tam qui ſunt ſicut oportet, quàm qui non ſunt ſicut oportet.

XXV.

VIſio igitur Beatifica ideò formalitèr eſt ſupernaturalis quoad ſubſtantiam; quia dependet eſſentialiter, ac immediatè ab obiecto diuino ſupernaturali, tanquàm ſuo ſpecificatiuo, ſcilicèt à Deo ipſo Intellectum creatum obiectiuè mouente. Similitèr Amor Beatificus ideò formalitèr eſt ſupernaturalis quoad ſubſtantiam, quia dependet eſſentialiter ab obiecto diuino ſupernaturali, ſcilicèt à Deo viſo voluntatem creatam ſuo modo mouente. Item actus Fidei diuinæ ideò formaliter eſt ſupernaturalis quoad ſubſtantiam, quia dependet eſſentialiter ab obiecto diuino ſupernaturali, ſcilicèt ab excellentià diuini teſtimonij Intellectum noſtrum mediatè mouentis. Deniquè omnes actus reliquarum virtutum ſupernaturalium ideò formaliter ſunt ſupernaturales quoàd ſubſtantiam, quia dependent eſſentialiter ab obiecto diuino ſupernaturali, ſcilicèt ab aliquo motiuo diuino voluntatem noſtram cum libertate noſtrà mouente, vel ad mouendum concurrente.

XXVI.

HInc patet ly ſicut oportet eſſe quendam modum perfectiſſimum noſtrorum actuum ſupernaturalium, ad quem requiritur neceſſariò habitus infuſus ſupernaturalis quoàd ſubſtantiam, vel aliquod aliud auxilium Dei habitus vicem ſupplens, & ratione cuius modi nunquàm poſſumus eſſe certi nos gratià, & amicitià *Dei actualiter frui*. *Quid* autem ſit huiuſmodi modus hoc opus, hic labor eſt. Denominatio actus ſicut oportet non poteſt conſiſtere in eo præcisè, quòd ſit ſupernaturalis, cum poſſit dari actus in viatore ſupernaturalis, qui non ſolùm non ſit ſicut oportet, ſed etiam ſit peccaminoſus: Item non poteſt conſiſtere in eo quòd procedat ex puro motiuo ſupernaturali, vel etiam diuino, ita vt neque inadequatè procedat à motiuo naturali: Neque in eo quòd fiat cum auxilio ſupernaturali habitus infuſi: Nec denique in eo quòd ſit taliter, vel taliter intenſus. Conſiſtit, ergo ly ſicut oportet in ſummà appretiatione motiui diuini, à quo procedit actus, ratione cuius ſummæ appretiationis dici poteſt homo diſpoſitus præponere motiuum diuinum cuicunque alteri motiuo contrario, ratione cuius diſpoſitionis dici poteſt actus habere maximam extenſionem virtualem.

XXVII.

EX hactenùs dictis colligi poteſt totam improportionem, quam habet aliqua potentia cum aliquo obiecto, vel vice verſà aliquod obiectum cum aliquà potentià nihil aliud eſſe, niſi improportionem talis potentiæ, vel talis obiecti cum tali actu, qui eſſentialiter dependet à tali potentià, & à tali obiecto. Hæc autem improportio potentiæ cum obiecto diuidi poteſt in improportionem etiam per Dei potentiam indiſpenſabilem, & improportionem ſaltèm per Dei potentiam diſpenſabilem: Illa eſt, ratione cuius dicitur communiter aliquod obiectum eſſe extrà ſphæram alicuius potentiæ, vt eſt exempli gratià improportio poten-

tentiæ materialis cum obiecto ſpirituali, & potentiæ viſiuæ cum obiecto audibili: Diſpenſabilis verò eſt illa, ratione cuius dicitur communiter aliquod obiectum eſſe ſuprà ſpheram alicuius potentiæ, vt eſt exempli gratiâ improportio potentiæ creatæ cum obiecto increato. Rursùs improportio diſpenſabilis diuidi poteſt in improportionem quoàd ſubſtantiam, & improportionem quoàd momodum: Quas improportiones ſuprà explicauimus.

DE VISIONE BEATIFICA

XXVIII.

VIſio Intuitiua Dei non ſolùm eſt poſſibilis in Intellectu creato, ſed etiam illius poſſibilitas naturali ratione demonſtrari poteſt à priori. Datur de facto viſio intuitiua Dei in Intellectu creato; Veruntamèn illius exiſtentia actualis nullà ratione conuincenti citrà fidem probari poteſt. Viſio Beatifica non ſolùm poteſt naturaliter cognoſci quoad illius poſſibilitatem, ſed etiam vt ſic cognita poteſt naturaliter appeti.

XXIX.

IMplicat Deum videri oculis corporeis, & vniuerſaliter implicat Deum ab aliquo ſenſu attingi; Quinimò magis **implicat Deum cadere ſub ſenſum,** quàm implicet oculum videre, vel audire ſonum. Quærenti autem cur Deus non poſſit attingi ab oculo corporeo non videntur ſatisfacere illæ reſponſiones: quia nempe Deus ſit extrà ſphæram oculi corporei: vel quia non contineatur intrà obiectum formale illius: Vel quia potentia materialis nullam habeat proportionem cum obiecto ſpirituali &c. Huiuſmodi enim reſponſiones videntur potius dare ſynonima, quàm reddere rationem quæſiti. Nos quatuor habemus implicantias, quas breuitatis gratiâ hìc omittimus, quaſque quærenti dabimus. Si organa naturalia corporis concurrant ad ſuos actus determinatiuè tantùm implicat dari vnam aliquam potentiam, quæ ſit ſimul & oculus, & auris: Si autem, organa concurrant ad ſuos actus efficienter non implicat vnam, eamdemque potentiam eſſe oculum ſimul, & aurem.

XXX.

NVllus intellectus creatus, vel creabilis poteſt naturalitèr videre Deum. Item nulli intellectui creato, vel creabili poteſt eſſe connaturale lumen gloriæ, etiamſi diſtinguatur à ſpecie impreſſa Dei; & vniuerſaliùs loquendo nulli creaturę poteſt eſſe connaturalis vllus habitus infuſus ſupernaturalis. Sed etiam ſi per impoſſibile poſſet alicui ſubſtantiæ creatæ eſſe connaturale lumen gloriæ, & conſequentèr etiam Viſio Beatifica, talis ſubſtantia in tali hypotheſi deberet quidèm eſſe eiuſdem ordinis cum Deo, ſed non proindè dici poſſet ſubſtantia ſuperna-

pernaturalis; Quamobrem implicat non ſolùm dari, ſed etiam concipere ſubſtantiantiam ſupernaturalem creatam.

X X X I.

QVærenti quid tandem ſit in Viſione Beatifica id, ratione cuius excedit omnem naturam creatam, & creabilem, non videntur ſatisfacere illę reſponſiones, ſcilicèt hoc ideò eſſe quia contineat in ſe aliquam perfectionem ſemper maiorem: Neque quia contineat in ſe perfectionem ſupernaturalitatis: Neque quia producatur, vel petat produci ab aliquo principio ſupernaturali, vel ſupernaturalizzato: Neque quia ſit immediata poſſeſſio Dei: Neque quia ſummè participet de naturà diuinà: Neque quia ſummè imitetur operationes diuinas ad intrâ: Nec denique quia tendat in obiectum terminatiuum ſupernaturale; ſed ſolùm hoc ideò eſt quia procedit ab obiecto motiuo ſupernaturali, hoc eſt quia ex vno capite dependet eſſentialitèr à ſpecie Dei impreſsâ, & ex alio capite ſpecies Dei impreſsa nulli creaturæ poteſt eſſe debita. Cur autem ſpecies Dei impreſsa nulli creaturæ poſſit eſſe debita, non alia poteſt aſſignari ratio à priori, niſi ſpeciale dominium Dei de illâ.

X X X I I.

VIſionem Beatificam non eſſe ipſam ſpeciem expreſſam eſſentiæ diuinæ formalitèr *repreſentatiuam*, ſed eſſe quandam aliam vnionem Dei cum intellectu creato videtur quid imperceptibile. Datur igitur ſpecies expreſſa Dei, quæ eſt medium per ſe cognitum, non autem obiectiuè cognitum; non eſt tamen ab alio intellectu creato naturalitèr intuitiuè cognoſcibilis. Viſio Beatifica eſt ex naturâ ſuâ perpetua.

X X X I I I.

SIuè dicatur ſpeciem impreſſam eſſentiæ diuinæ virtualitèr repreſentatiuam diſtingui realitèr à lumine gloriæ, ſiuè dicatur eſſe ipſum lumen gloriæ ſemper aſſerimus poſſibilem eſſe ſpeciem impreſſam Dei. Suppoſitâ poſteà poſſibilitate ſpeciei impreſſæ diuinæ, & non ſuppoſitâ illius neceſſitate volumus illam dari de facto. Imò dicimus non ſolùm illam poſſe dari, & de facto dari, ſed etiam neceſſariò dari, adeò vt etiam dato, quòd Deus poſſet ſuo concurſu ſpeciali ſupplere lumen gloriæ à ſuâ ſpecie impreſsâ diſtinctum; Non poteſt tamen per vllum concurſum extrinſecum ſupplere ſuam ſpeciem impreſſam, quæ debet intrinſecè recipi, & intrinſecè mouere intellectum ad Beatam Dei cognitionem.

X X X I V.

LVmen gloriæ non habet eleuare intellectum creatum in genere cauſæ materilis, vel in genere ſubiecti in ordine ad recipiendum Viſionem Beatificam, neque tribuendo illi capacitatem intrinſecam recipiendi viſionem, neque concurren-

currendo cum illo inadæquatè ad recipiendam viſionem, neque diſponendo phyſicè intellectum ad hoc vt viſionem recipere valeat, nec deniquè diſponendo illum moralitèr ex ordinatione diuinâ.

X X X V.

SIuè lumen gloriæ diſtinguatur à ſpecie impreſsâ diuinâ, ſiuè non, nolumus vnquam illud eſſe totam rationem agendi in ordine ad Viſionem Beatificam; Siquidèm magìs concurrit intellectus creatus ad ſuam viſionem per ſuam virtutem propriam quamuis ſimplicitèr eleuatam, quàm concurrat ipſum lumen gloriæ eleuans.

X X X V I.

HInc inæqualitatem Viſionis Beatificæ non tantùm ab inæqualitate luminis eleuantis, quàm ab inæqualitate perfectionis naturalis ipſius intellectus eleuati deſumendam eſſe aſſerimus; Imò ſi dicatur lumen gloriæ diſtingui à ſpecie Dei impreſsâ non apparet cur dari non poſſit aliquis intellectus ità perfectus, vt ſimplicitèr non indigeat illo lumine gloriæ, quo indiget intellectus noſter ad videndum clarè Deum, quamuis indigerat ſemper ſpecie Dei impreſsâ.

DE SCIENTIA DEI

I.

DEVS habet perfectiſſimam Scientiam, vt pote naturæ cognoſcitiuæ, quæ ex eius immaterialitate efficaciter colligitur, tàm ſi ſumatur pro eleuatione à potentialitate, eiuſque carentia, quàm pro abſtractione à materia phyſica, & à quantitate. Non datur tamen in Deo, nec concipi poteſt cum fundamento intrinſeco ex parte obiecti intellectus per modum actus primi, & veræ potentiæ reſpectu intellectionis. Datur quidem in Deo ſpecies impreſſa & intellegibilis, non ſolùm in ordine ad intelligendas creaturas, ſed etiam in ordine ad cognitionem ſui ipſius.

I I.

OBiectum diuinæ Scientiæ eſt Deus ipſe cum ſuis omnibus perfectionibus tàm relatiuis, quàm abſolutis, quod comprehendit. Deus cognoſcit alia à ſe nempe creaturas cognitione proxima, & diſtincta, hoc eſt ſecundùm proprias differentias, non ſolùm ſpecificas, ſed etiam indiuiduales; quin etiam omnes negationes, & priuationes, entia rationis, & impoſſibilia; nec non mala tàm culpæ, quàm pœnæ. In Deo dantur ideæ creaturarum, quæ non conſiſtunt in aliqua ratione creata exiſtente extra Deũ, immò nec in creaturis ipſis præcognitis à Deo, nec in cognitione diuina formaliter, ſed in eſſentia diuina, quatenus participabili, & imitabili à creaturis. Realiter in Deo eſt vna tantum idea, virtualiter plures omnium creaturarum etiam in indiuiduo, non tamen negationum, aut non entium, immò neque culpæ.

I I I.

ANte exiſtentiam creaturarum non datur niſi poſſibilitas extrinſeca earum, nempe omnipotentia Dei, eiuſque eſſentia infinitè participabilis, quæ eſt prima radix omnis entis creati. Impoſſibile, aut eius poſſibilitas non negatur à parte rei per veram, & propriam negationem, ſed tollitur formaliter per omnipotentiam Dei, quæ proinde eſt prima ratio tàm veræ poſſibilitatis, quàm impoſſibilitatis. Deus nullam dicit relationem, vel connexionem cum creaturis poſſibilibus, aut cum earum poſſibilitate; ſi tamen implicarent creaturæ poſſibiles, etiam ipſe implicaret. Has creaturas poſſibiles in ſua eſſentia videt, non in ſe ipſis. Futura libera Deus non cognoſcit in ſuis cauſis liberis creatis, nec in decreto generali, nec ex vi decreti prædeterminantis, ſeù executiui, & efficacis, ſeù prædefinitiui, ſed in ſe ipſis. Creaturæ non ſunt præſentes diuinæ æternitati, antequam exiſtant in propria duratione. Futura vt exiſtentia in ſua duratione, ità ſunt præſentia æternitati, vt reſpectu illius intrinſecè ſpectatæ nullo modo ſint futura.

I V.

SCientia viſionis non eſt cauſa rerum, quarum eſt ſcientia; ſed ſcientia ſimplicis intelligentiæ; nam ſcientia viſionis, ſi eſſet rerum cauſa præſertim proxima, & immediata non poſſet congruenter ſaluari libertas. Non differt ſcientia viſionis à ſcientia ſimplicis intelligentiæ ex parte obiecti, quaſi ſcientia viſionis attingat aliquod obiectum, vel formalitatem obiectiuam, quam illa non attingat, ſed quoad diuerſam tendentiam,& diuerſum modum cognoſcendi idem obiectum. Scientia Dei eſt æterna, & non ſolum in ordine ad obiectum primarium, & creaturas poſſibiles, ſed etiam in ordine ad obiecta contingentia eſt rigorosè inuariabilis, & immutabilis; Minùs tamen propriè dici poteſt eſſe inuariabilis, quia loquendo de ſcientia viſionis in ordine ad potentiam remotam, poſſet Deus plura, vel pauciora ſcire, quàm ſciat.

V.

IN nullo ſigno Deus cognoſcit ſuos actus, vt abſolutè futuros, cognoſcit tamen certiſſimè futura libera conditionata, & quæ nunquam transeunt in futura abſoluta, & quæ tranſeunt, vnde omnia futura libera abſoluta, & cognoſcuntur à Deo vt futura abſoluta, & cognoſcuntur vt futura conditionata, adeò vt prius ratione Deus cognoſcat aliquod ſub conditione futurum, quàm illud cognoſcat abſolutè futurum.

V I.

ACtus ſuos liberos ſub conditione futuros, vel non futuros Deus cognoſcit, non tamen futura conditionata ſub conditionibus impoſſibilibus, vel diſparatis, niſi ſint connexa ex promiſſione, vel decreto ſuo. Futura libera conditionata Deus non videt in ſuo decreto prædeterminante, ſed ante quodcunque ſuum decretum, propter veritatem, quam habent in ſe ipſis, & ſcientia, quæ media nuncupatur.

DE

DE TRINITATE

I.

IN Deo concedenda eſt vera, & realis Proceſſio vnius Perſonæ ab alia per modum, non quidem cauſæ, & effectus, ſed Principij; & Principiati. Duæ autem ſunt Proceſſiones actiuæ: Vna, qua producitur Verbum, quæ eſt à ſolo Patre; Altera, qua producitur Spiritus Sanctus, quæ eſt à Patre, & Filio. Duæ pariter ſunt Proceſſiones paſſiuæ. Vna per quam Filius eſt à Patre; Altera per quam Spiritus Sanctus eſt ab vtraque. Iſtæ Proceſſiones ſi adæquatè ſumantur, provt dicunt rationem viæ, ac originis tàm actiuæ, quàm paſſiuæ non ſunt plures duabus.

II.

PRoceſſiones diuinæ ſunt immediatè per intellectum, & voluntatem, à natura verò mediatè; in intellectu enim diuino datur vnicus actus intelligendi communis, & eſſentialis, ſicut & in voluntate diuina vnicus actus communis, & eſſentialis, ex quibus immediatè ſunt Proceſſiones, ideò principium quo Proceſſionis Verbi eſt ſola intellectio, nullo modo Paternitas, & ita volitio reſpectu Spiritus Sancti. Proceſſiones paſſiuę realiter, & ſpecificè diſtinguuntur tùm inter ſe, tùm ab actiuis; hæ ſunt à perſonis producentibus, illæ in productis; nec aliud ſunt, quàm relationes, per quas Diuinæ Perſonæ opponuntur.

III.

PRoceſſio Verbi non ideò eſt generatio, quia ſit communicatiua fœcunditatis; nec quia habeat rationem imaginis; nec quia, cùm ſit per intellectum eſt aſſimilatiua termini principio, ſed quia cùm ſola procedat per intellectionem, in qua formaliter conſiſtit natura diuina, iam illa ſola ex vi ſuæ Proceſſionis formaliter, ſeu ex primaria intentione accipit naturam. Relationes diuinæ perſonales, quæ ſunt quatuor, etiam ſecundùm eſſe ad ſunt reales. Diſtinguuntur ante opus intellectus inter ſe realiter; ab Eſſentia tamen ſola ratione ratiocinata; Vnde à fortiori attributa Dei diſtinguuntur tantùm virtualiter extrinſecè; Excepta volitione, ab intellectione, & actu libero à neceſſario, quæ diſtinguuntur virtualiter intrinſecè.

IV.

DIuinæ relationes etiam provt ab eſſentia diſtinguuntur dicunt perfectionem infinitam, & triplicem. Licet de conceptu quidditatiuo Perſonæ diuinę in concreto ſumptæ ſit, tùm eſſentia, tùm relatio. De conceptu tamen quidditatiuo eſſentiæ non ſunt relationes; Nec de conceptu quidditatiuo relationum eſt eſſentia. Spiratio actiua, quæ à paſſiua realiter, à Paternitate autem, & filiatione non realiter, ſed virtualiter intrinſecè diſtinguitur.

Digitized by Google

V.

IN Deo eſt verè, ac propriè ratio perſonæ; quæ in vna eſſentia eſt triplex, & realiter diſtincta: Poſſumus tamen cùm aliqua reſtrictione, & limitatione, licèt abuſiua tres eſſentias, naturas, ac ſubſtantias, dicere; ſicuti non eſt ſolùm in Deo vna exiſtentia abſoluta, ſed triplex, & hæc perſonalis. Subſiſtentia communis abſoluta non datur in Deo, nec ſola, nec ſimul cùm tribus relatiuis, at ſolùm tres dantur ſubſiſtentiæ relatiuæ.

V I.

DIuinæ Perſonæ ex eſſentia, & proprietatibus relatiuis conſtituuntur conſtitutione ſolùm virtuali, & ſi realiter inter ſe diſtinguantur per eaſdem quidem, vt relatiuas formaliter, ſi ſpectetur fundamentum intrinſecum; per eaſdem verò, vt formæ quædam ſubſiſtentes à nobis concipiuntur, ſi ſpectetur fundamentum extrinſecum à creaturis deſumptum. In Diuinis Perſonis ſunt notiones, & quinque tantùm. Verbum in Deo eſt nomen Perſonale filij, & nomen imaginis, quæ propriè eſt in Deo, proprium eſt Filij.

V I I.

VErbum per ſe procedit ex cognitione omnium, quæ Pater cognoſcit, videlicet Eſſentiæ, Attributorum, trium Diuinarum Perſonarum, Creaturarum poſſibilium, & exiſtentium, Spiritus Sanctus non ſolùm à Patre, ſed etiam à Filio procedit, & ſi ab hoc non procederet, neuter illorum eſſet idem numero, qui modo eſt, nec alter ab altero realiter diſtingueretur.

DE INCARNATIONE

I.

INCARNATIONIS opus fuit medium conuenientiſſimum ad reparandum humanum genus poſt lapſum Adæ per ſatisfactionem æqualem. Conuenientius fuit, vt fieret eo tempore, quo factum eſt, quàm ante peccatum Adæ, vel illicò poſt peccatum, vel in fine Mundi. Quia Deus à ſumma ſua perfectione, ſeù propenſione in bonum, phyſicè non neceſſitatur ad volendum ex bonis creabilibus, quæ meliora ſunt, atque adeò equè perfectè, ac laudabiliter operatur, ſiuè velit & operetur quod eſt melius, ſiuè non; & in operibus ad extra nec neceſſitatur moraliter ad optimum, ideò in opere Incarnationis, non ſolùm phyſicè, ſed etiam moraliter fuit liber ad illud faciendum, vel non faciendum; Quia ipſum opus Incarnationis non fuit in ſe ſimpliciter, & abſolutè neceſſarium, nec ex ſuppoſitione Mundi de facto conditi, nec ſuppoſito lapſu præuiſo humani generis, nec ex ſuppoſitione, quod Deus humanum genus à peccato liberare voluerit etiam per ſatisfactionem æqualem; Fuit tamen ex ſuppoſitione diuinæ voluntatis efficaciter volentis ſatisfactionem æqualem ſecundùm quid neceſſarium.

I I.

CHriſtus de facto non fuit abſolutè volitus, niſi poſt peccatum Adæ abſolutè præuiſum, ſeù in remedium noſtræ ſalutis; ideò ex vi præſentis decreti Adamo non peccante nullo modo venturus fuiſſet; fuit tamen volitus in remedium omnium peccatorum, principaliter quidem originalis; minùs principaliter actualium, mortalium, & venialium. Ante decretum Incarnationis in remedium contra originale abſolutè præuiſum non fuere præuiſa vt abſolutè, & determinatè futura peccata actualia poſteritatis Adæ, atque adeò Adamo non peccante non venturus fuiſſet Chriſtus contrà actualia poſteritatis.

I I I.

INcarnatio Verbi verè non fuit ex meritis humanitatis Chriſti, vel tempore, vel natura prioribus, nec dependere potuit à meritis humanitatis, Vnionem hypoſtaticam antecedentibus, ſed ſubſequentibus; Ideò Patres antiqui nec meriti ſunt, nec mereri potuerunt ſimpliciter de condigno, nec de congruo Incarnationem; quamuis abſolutè non repugnet meritum congruum hominis iuſti ſimpliciter reſpectu Incarnationis. Mereri tamen potuerunt, imò de facto meriti ſunt aliquas Incarnationis circumſtantias.

Beata

I V.

BEata Virgo non ſibi de condigno meruit Maternitatem Dei, ſed tantùm de congruo. Chriſtus tamen toto eo tempore, ex quo in Horto Gethſemani paſſionem, & mortem ſibi à Patre iniunctam acceptauit, vſque ad eius conſummationem miraculosè conſeruatus fuit independentèr à Virgine eius Matre, atque adeò tunc temporis antiquis Patribus, ac Beatæ Virgini meritus eſt gratiam, dependenter à qua, & illi meruerunt eſſe eius progenitores, & illa Mater.

V.

HVmanitas Chriſti non exiſtit exiſtentia diuini Verbi, non fuit producta formaliter per Incarnationem, ſed per actionem diſtinctam natura priorem actione vnitiua, in qua formaliter Incarnatio conſiſtit. Per hanc nec diuina natura in humanam, nec humana in diuinam fuerunt conuerſæ; nec facta fuit tertia natura per admixtionem earundem, nec iſtæ vnitæ fuerunt per modum partium eſſentialium, nec integralium, vnam naturam compoſitam conſtituentium; ſed vnio Verbi cum humanitate Chriſti facta fuit in Perſona, atque adeò Chriſtus eſt vna tantum Perſona, & non plures; eius tamen Perſona ſimpliciter, & abſolutè compoſita dici poteſt.

V I.

VNio hypoſtatica ab extremis Chriſtum componentibus diſtincta eſt, & ab actione, quam formaliter importat Incarnatio de nouo producta; Hæc vnio, nec eſt qualitas, nec relatio prædicamentalis, nec influxus actiuus Verbi in humanitatem, ſed modus ſubſtantialis inexiſtentiæ eſſentialiter affixus humanitati tanquàm ſubiecto, & Verbo diuino tanquam termino, ac proindè importat eſſentialiter reſpectum tranſcendentalem ad extrema vnita, quæ etiam mutuò eadem vnione ſe reſpiciunt; Hæc vnio non tantùm ſubſtantialis, eſſentialis, naturalis, & omnium vnionum maxima eſt, ſed in ratione doni cæteris donis ſupernaturalibus præſtantior, relatiuè ad Chriſtum connaturaliſſima, & in ſe abſolutè, & entitatiuè ſupernaturalis. Hæc vnio dici poteſt terminus formalis ad quem Incarnationis ſumptæ, vt actio formaliter eſt.

V I I.

DEpendentia, qua humanitas Chriſti à Verbi ſubſiſtentia quoad effectum poſitiuè ſubſiſtendi non diſtinguitur ab Vnione hypoſtatica, qua eidem Verbo vnitur; In ordine ad ſuum primarium eſſe à Verbi ſubſiſtentia non eſt propriè à priori; ſed potiùs à poſteriori, nec in ſola Vnione hypoſtatica reponitur, ſed aliquid aliud importat, quod tamen non eſt modus ſuperadditus.

Verbum

VIII.

VErbum diuinum, & natura humana in Chriſto non vnitur duplici vnione partiali, ſed vnica, cuius ſubiectum adæquatum eſt ſola humanitas, quæ eſſentialiter eſt compoſita ex anima rationali, & vero corpore, non cęleſti ſed terreſtri, ex puriſſimo Mariæ Virginis Sanguine compacto; & ipſa Vnio hipoſtatica immediatè vnitur Verbo, & vnioni ſubſtantiali, qua formaliter componuntur corpus, & Anima rationalis in humanitate Chriſti.

IX.

CHriſti corpus verum Sanguinem habuit, quem immediatè Verbum diuinum aſſumpſit, neque effuſum vlla corruptio jnfecit. Nec aſſumpta fuit aliqua pars Sanguinis tantùm, ſed totus prorsùs ille, qui vi caloris naturalis ab epate producebatur, & in triduo Mortis Verbo diuino vnitus remanſit. Sanguis ille ſi quis eſt, qui ſpinis, terræ, flagris, ſudario, clauis, & Cruci adhæſit non eſt hipoſtaticè Verbo diuino vnitus, quin in Reſurectione nec fuit reunitus Corpori eius glorioſo totus, quem toto tempore ſuæ vitæ mortalis ſucceſſiuè habuit, nec plus quam ſimul aliquando habuerit.

X.

SVbſiſtentiæ munus præcipuum eſt terminare Naturam completam, vt per ſe, ſeù in ſe ſola exiſtat, & non in alio. Congruentiſſimum fuit, vt Verbum præ alijs perſonis diuinis naturam humanam aſſumeret, quam non terminat per aliquod abſolutum, ſed per propriam ſubſiſtentiam relatiuam, non tamen aſſumpſit Hominem.

XI.

CHriſtus vt homo per gratiam habitualem non fuit ſubſtantialiter Sanctus, neque gratia habituali indiguit, vt de condigno mereretur; Nec Vnio hipoſtatica eſt id quod humanitatem formalitèr ſanctificat, ſed id quo ſubſtantialis Dei Sanctitas communicatur,quæ formaliter conſiſtit in perſonalitate Verbi prout virtualiter à Natura diuina diſtincta. Non ſanctificatur tamen infinitè ſimpliciter, ita vt diuinitati coniuncta tantùm ſit à Deo amabilis, quantùm Verbum, ac ipſe Deus.

XII.

GRatia habitualis in Chriſto fuit vt prima Regula, & menſura gloriæ & actuum ſupernaturalium, qui erant humanitati eius debiti ratione Sanctitatis ſubſtantialis. Hæc quoad entitatem fuit eiuſdem rationis cum gratia puri hominis iuſti, atque adeò ſimpliciter finita in genere entis, vndè licet de lege ordinaria augeri non potuerit, potuit tamen augeri de potentia abſoluta. Fuit

tamen

tamen plenitudo illius ſtatui Chriſti conueniens, & in inſtanti ſuæ conceptionis habita, cui correſpondit plenitudo Charitatis, & quoad habitum, & quoad actus: Non fuit tamen in Chriſto, nec quoad habitum, nec quoad actus theologica Fides.

X I I I.

IN iſtanti Conceptionis Chriſtus etiam habuit virtutes infuſas in ſuo genere, aquiſitas, tàm dona Spiritus Sancti, quàm gratias gratis datas, nullam verò gratiam excitantem. Chriſtus vt homo præfulſit dignitate Capitis viſibilis in Eccleſia ratione Sanctitatis ſubſtantialis, qua eius humanitas dignificabatur: Idem fuit Sacerdos, & Rex, & noſtrùm principalis mediator. Humanitas Chriſti intellectu humano non caruit, nec de facto formaliter intellexit per intellectionem increatam, nec per eam intelligere potuit, ſed habuit cognitionem creatam.

X I V.

ANte paſſionem, vt homo habuit ſcientiam beatam, hancque in primo inſtanti ſuæ Conceptionis; non quidem comprehenſiuam, neque infinitè intenſam, ſed quoad intenſionem, ac indiuidualem perfectionem plenitudini gratiæ conuenienti commenſuratam. Per illam cognouit in actu omnia poſitiua, quæ cognoſcit Deus Scientia Viſionis, non tamen omnia, quæ cognoſcuntur ſcientia ſimplicis intelligentiæ; præter hanc habuit ſcientiam per ſe infuſam, à beata diſtinctam, & ordinis naturalis, qua perfectiſſimè cognouit omnia obiecta eiuſdem ordinis humana cognitione cognoſcibilia; non tamen quoad habitum, proprijs actibus comparatum, ſed per accidens infuſum.

X V.

DVplex fuit in Chriſto voluntas, ſicut & Natura; diuina ſilicet, & humana, hæcque non ſolum per modum principij, ſed per modum actus volendi. Inter illas nulla fuit contrarietas. Potentia proximè expedita ad peccandum, nec de facto in Chriſti humanitate fuit, nec eſſe potuit; Inculpabiliter poterat non mori, quatenus in libera eius poteſtate fuit petere à Deo, non quidem ſub indifferentia tantùm, vt de facto petijt; ſed cum abſoluta determinatione non moriendi in Cruce, vt à præcepto diſpenſaretur.

X V I.

NOn potuit purus homo condignè Deo ſatisfacere pro peccato mortali proprio nec alieno, ſed tantùm pro peccato veniali; purus tamen homo iuſtus, ita vt fauore Dei ſuperaddito non indigeat, regularitèr tamen non aboletur abſque Dei indulgentia.

XVII.

Opera Chriſti ſatisfactoria ſufficientem valorem, & condignitatem habuerunt ad ſatisfaciendum Deo pro quolibet peccato, imò fuere valoris ſimpliciter infiniti, ita vt Chriſtus ex propria, & intrinſeca eorum dignitate pro noſtris peccatis ſuperabundanter ſatisfecerit, nihilominùs, quantum eſt ex modo ſolutionis, ſatisfactio talis non fuit, vt gratuita Dei ſatisfactione non indiguerit.

XVIII.

Meruit propriè Chriſtus in actu Conceptionis, & deinceps vſque ad finem vitæ actibus virtutum, & præſertim actu dilectionis; non tamen ſibi meruit Beatitudinem eſſentialem, gratiam habitualem, aut habitus ſupernaturales, ſed gloriam ſui corporis, & nominis exaltationem. Meruit quidèm nobis quidquid à Deo accipimus in ordine ad finem ſupernaturalem.

Diſputabuntur publicè in Aula Collegij Clementini PP. Congregat. Somaſchæ à D. Hieronymo Rauaſcherio Fliſco Patritio Hiſp. eiuſdem Collegij Conuictore.

Digitized by Google

Digitized by Google

[illegible] by Google